

Cuprins

ABREVIERI.....	5
CUVÂNT-ÎNAINTE	7
REFERINȚE.....	9
CAPITOLUL I. NOȚIUNI INTRODUCTIVE DESPRE DREPT	11
<i>Secțiunea 1. Originea conceptului de drept și accepțiunile sale</i>	11
§.1. Originea conceptului de drept.....	11
§.2. Accepțiunile dreptului	12
2.1. Drept obiectiv. Drept subiectiv	12
2.2. Drept natural. Drept pozitiv	12
<i>Secțiunea a 2-a. Sistemul dreptului. Organizarea dreptului pe ramuri și instituții</i>	13
§.1. Norma juridică.....	13
§.2. Ramurile dreptului	14
§.3. Instituția juridică.....	15
<i>Secțiunea a 3-a. Factorii de configurare și tipologia dreptului</i>	16
§.1. Factorii de configurare a dreptului	16
§.2. Tipologia dreptului	17
§.3. Dreptul Uniunii Europene – o nouă tipologie juridică	18
<i>Secțiunea a 4-a. Definiția dreptului. Interferența dreptului cu societatea și statul</i>	19
§.1. Definiția dreptului.....	19
§.2. Dreptul și societatea; dimensiunea juridică a societății	20
§.3. Stat și drept – interferență și condiționare reciprocă	21
<i>Secțiunea a 5-a. Fundamentele dreptului</i>	23
§.1. Morala.....	23
§.2. Religia.....	23
§.3. Politica.....	24
Anexă pedagogică la Capitolul I.....	24
CAPITOLUL II. DREPTUL CONSTITUȚIONAL ROMÂN	27
<i>Secțiunea 1. Apariția dreptului constituțional ca disciplină de studiu</i>	27
<i>Secțiunea a 2-a. Dreptul constituțional în sistemul dreptului</i>	28
§.1. Definiția dreptului constituțional și rolul său în sistemul dreptului.....	28
§.2. Obiectul dreptului constituțional	29
<i>Secțiunea a 3-a. Raportul juridic de drept constituțional</i>	30
§.1. Noțiune și caracteristici specifice	30
§.2. Elementele raportului juridic de drept constituțional	31
<i>Secțiunea a 4-a. Izvoarele dreptului constituțional</i>	33
§.1. Noțiuni generale	33

§.2. Izvoarele dreptului constituțional român	34
Anexă pedagogică la Capitolul II	40
CAPITOLUL III. TEORIA CONSTITUȚIEI	42
<i>Secțiunea 1. Apariția Constituției și formele sale</i>	42
§.1. Apariția Constituției	42
§.2. Formele Constituției	44
<i>Secțiunea a 2-a. Sensurile noțiunii de constituție și caracteristicile sale</i>	45
§.1. Sensurile noțiunii de constituție	45
§.2. Caracteristicile Constituției	46
<i>Secțiunea a 3-a. Adoptarea, modificarea, suspendarea și abrogarea Constituției</i>	47
§.1. Adoptarea Constituției	47
§.2. Modificarea (revizuirea) Constituției	48
§.3. Suspendarea și abrogarea Constituției	50
3.1. Suspendarea Constituției	50
3.2. Abrogarea Constituției	50
Anexă pedagogică la Capitolul III	51
CAPITOLUL IV. CONTROLUL CONSTITUȚIONALITĂȚII LEGILOR – PRINCIPALA GARANȚIE A SUPREMAȚIEI CONSTITUȚIEI	53
<i>Secțiunea 1. Definiția și obiectul controlului constituționalității legilor</i>	53
§.1. Supremația Constituției	53
§.2. Definiția controlului constituționalității legilor	53
§.3. Obiectul controlului constituționalității legilor	54
<i>Secțiunea 2. Cauzele apariției controlului de constituționalitate a legilor și funcțiile acestuia</i>	55
<i>Secțiunea a 3-a. Clasificarea controlului de constituționalitate</i>	56
<i>Secțiunea a 4-a. Parcursul istoric al instituției controlului de constituționalitate în România</i>	58
§.1. Controlul de constituționalitate sub imperiul Constituțiilor ce au precedat Legii fundamentale din 1991	58
§.2. Controlul de constituționalitate potrivit Constituției din 1991, revizuită în anul 2003	60
<i>Secțiunea a 5-a. Consecințele controlului de constituționalitate. Constituționalizarea dreptului</i>	63
Anexă pedagogică la Capitolul IV	64
CAPITOLUL V. DEZVOLTAREA CONSTITUȚIONALĂ A STATULUI ROMÂN	66
<i>Secțiunea 1. Aspecte generale</i>	66
<i>Secțiunea a 2-a. Perioada preconstituțională</i>	67
<i>Secțiunea a 3-a. Constituțiile României de până la 1991</i>	69
§.1. Constituția din 1866	69
§.2. Constituția din 1923	71
§.3. Constituția din 1938	73

§.4. Constituția din 1948.....	74
§.5. Constituția din 1952.....	76
§.6. Constituția din 21 august 1965	77
<i>Secțiunea a 4-a. Regimul constituțional din România stabilit după Revoluția din decembrie 1989.....</i>	<i>79</i>
§.1. Actele cu caracter constituțional.....	79
§.2. Constituția din 1991.....	81
2.1. Elaborarea și adoptarea Constituției	81
2.2. Conținutul normativ al Constituției	82
2.3. Trăsăturile Constituției din 1991	86
2.4. Revizuirea Constituției din 1991 prin Legea nr. 429/2003.....	87
Anexă pedagogică la Capitolul V	92

CAPITOLUL VI. CETĂȚENIA ROMÂNĂ ȘI CETĂȚENIA UNIUNII

EUROPENE	95
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de cetățenie și natura juridică a cetățeniei</i>	<i>95</i>
§.1. Noțiunea de cetățenie. Distincția între cetățenie, naționalitate și etnie.....	95
§.2. Natura juridică a cetățeniei	97
<i>Secțiunea a 2-a. Evoluția istorică a noțiunii de cetățenie în România până la Revoluția din decembrie 1989</i>	<i>98</i>
§.1. Codul civil de la 1864.....	98
§.2. Legea nr. 28 din februarie 1924 privind cetățenia	99
§.3. Legea nr. 86 din 1939 privind pierderea și dobândirea naționalității române	99
§.4. Decretul nr. 125 din 1948 privind cetățenia	100
§.5. Decretul nr. 33 din 1952 privind cetățenia	100
§.6. Legea nr. 24 din 1971 privind cetățenia	101
<i>Secțiunea a 3-a. Cadrul juridic actual al reglementării cetățeniei române</i>	<i>101</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Principiile reglementării cetățeniei române</i>	<i>102</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Modurile de dobândire a cetățeniei române și cazurile de pierdere a acesteia.....</i>	<i>103</i>
§.1. Modurile de dobândire a cetățeniei române.....	104
§.2. Procedura acordării cetățeniei române.....	106
§.3. Modurile de pierdere a cetățeniei române	108
§.4. Procedura retragerii cetățeniei române și a aprobării renunțării la cetățenia română	109
<i>Secțiunea a 6-a. Alte reglementări privind cetățenia</i>	<i>110</i>
§.1. Dovada cetățeniei române.....	110
§.2. Cetățenia de onoare	110
§.3. Dubla cetățenie	111
<i>Secțiunea a 7-a. Cetățenia Uniunii Europene</i>	<i>112</i>
§.1. Reglementarea juridică a cetățeniei europene	112
§.2. Statutul cetățeanului european.....	113
Anexă pedagogică la Capitolul VI.....	116

CAPITOLUL VII. DREPTURILE ȘI LIBERTĂȚILE FUNDAMENTALE ALE

OMULUI ȘI CETĂȚEANULUI 118

Secțiunea 1. Noțiuni generale despre drepturile și libertățile omului și cetățeanului 118

§.1. Delimitări conceptuale 118

§.2. Populația – totalitatea indivizilor care coexistă la un moment dat pe teritoriul unui stat 119

Secțiunea a 2-a. Protecția internațională și europeană a drepturilor omului 120

§.1. Protecția internațională a drepturilor omului 120

§.2. Protecția europeană a drepturilor omului 122

2.1. Convenția pentru protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale 123

2.2. Carta socială europeană (1961) și Carta socială europeană revizuită (1996) 125

2.3. Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene 126

Secțiunea a 3-a. Clasificarea drepturilor și libertăților fundamentale 127

Anexă pedagogică la Capitolul VII 128

CAPITOLUL VIII. DREPTURILE ȘI LIBERTĂȚILE FUNDAMENTALE

CONSACRATE PRIN CONSTITUȚIA DIN 1991, REVIZUITĂ ÎN 2003, ȘI

PRINCIPIILE APLICABILE ACESTORA 131

Secțiunea 1. Aspecte generale 131*Secțiunea a 2-a. Principiile reglementării drepturilor și libertăților fundamentale* 132

§.1. Universalitatea drepturilor/libertăților și neretroactivitatea legii 133

§.2. Egalitatea în drepturi 135

§.3. Protecția juridică a cetățenilor români în străinătate 137

§.4. Protecția juridică a cetățenilor străini și a apatrizilor în România 138

§.5. Refuzul de a extrăda și de a expulza cetățenii români din țară 139

§.6. Prioritatea reglementărilor internaționale față de cele naționale 142

§.7. Accesul liber la justiție 143

§.8. Caracterul de excepție al restrângerii exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți 151

Anexă pedagogică la Capitolul VIII – Secțiunile 1 și 2 153

Secțiunea 3. Drepturile inviolabilități 154

§.1. Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică 154

§.2. Libertatea individuală 157

§.3. Dreptul la apărare 160

§.4. Dreptul la liberă circulație 162

§.5. Dreptul la viață intimă, familială și privată 165

§.6. Inviolabilitatea domiciliului 168

Anexă pedagogică la Capitolul VIII – Secțiunea 3 169

Secțiunea a 4-a. Drepturi social-economice și culturale 171

§.1. Dreptul la învățătură 171

§.2. Accesul la cultură 173

§.3. Dreptul la ocrotirea sănătății.....	175
§.4. Dreptul la un mediu sănătos	176
§.5. Munca și protecția socială a muncii. Interzicerea muncii forțate	179
§.6. Dreptul la grevă	181
§.7. Dreptul de proprietate privată.....	183
§.8. Libertatea economică.....	187
§.9. Dreptul la moștenire	188
§.10. Dreptul la un nivel de trai decent.....	188
§.11. Dreptul la căsătorie și ocrotirea relațiilor de familie rezultate din căsătorie	192
§.12. Protecția copiilor și a tinerilor	193
§.13. Protecția persoanelor cu handicap	196
Anexă pedagogică la Capitolul VIII – Secțiunea a 4-a.....	198
<i>Secțiunea a 5-a. Drepturi exclusiv politice.....</i>	<i>200</i>
§.1. Dreptul de vot.....	200
§.2. Dreptul de a fi ales.....	202
§.3. Dreptul de a fi ales în Parlamentul European	203
Anexă pedagogică la Capitolul VIII – Secțiunea a 5-a.....	205
<i>Secțiunea a 6-a. Drepturi social-politice.....</i>	<i>206</i>
§.1. Secretul corespondenței.....	206
§.2. Libertatea conștiinței	207
§.3. Libertatea de exprimare	210
§.4. Dreptul la informație	212
§.5. Libertatea întrunirilor	216
§.6. Dreptul de asociere	217
Anexă pedagogică la Capitolul VIII – Secțiunea a 6-a.....	219
<i>Secțiunea a 7-a. Drepturi-garanții</i>	<i>220</i>
§.1. Dreptul de petiționare	220
§.2. Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică.....	223
Anexă pedagogică la Capitolul VIII – Secțiunea a 7-a.....	225

CAPITOLUL IX. ÎNDATORIRILE FUNDAMENTALE ALE CETĂȚENILOR

ROMÂNI.....	227
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de îndatoriri fundamentale</i>	<i>227</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Îndatoririle fundamentale consacrate de Constituția României.....</i>	<i>228</i>
§.1. Îndatorirea de fidelitatea față de țară	228
§.2. Îndatorirea de apărare a țării.....	229
§.3. Îndatorirea de a contribui la cheltuielile publice	231
§.4. Îndatorirea de exercitare cu bună credință a drepturilor și a libertăților și de a respecta drepturile și libertățile celorlalți	233
Anexă pedagogică la Capitolul IX.....	235

CAPITOLUL X. AVOCATUL POPORULUI – GARANT AL RESPECTĂRII

DREPTURILOR ȘI LIBERTĂȚILOR FUNDAMENTALE.....	237
<i>Secțiunea 1. Istoric. Avocatul Poporului – instituție de tip ombudsman.....</i>	<i>237</i>

<i>Secțiunea a 2-a. Reglementarea constituțională și infraconstituțională a instituției Avocatului Poporului.....</i>	239
§.1. Numirea și rolul Avocatului Poporului.....	239
§.2. Funcțiile și atribuțiile Avocatului Poporului	240
2.1. Funcțiile Avocatului Poporului.....	240
2.2. Atribuțiile Avocatului Poporului	241
§.3. Sfera persoanelor care pot sesiza Avocatul Poporului. Soluționarea petițiilor	243
<i>Secțiunea a 3-a. Accesul direct la justiția constituțională – modalitate de realizare a rolului constituțional al Avocatului Poporului</i>	244
<i>Secțiunea a 4-a. Raporturile dintre Avocatul Poporului și instanțele de judecată</i>	246
Anexă pedagogică la Capitolul X	247
 BIBLIOGRAFIE	251